

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

ÚVOD

Úvod

Rok 2010 priniesol postupné oživenie globálneho hospodárstva. Ekonomiky sa začali spamätávať z dôsledkov globálnej hospodárskej krízy. Obnovil sa rast medzinárodného obchodu. To umožnilo Slovensku opäť sa zaradiť medzi krajiny s rýchlym hospodárskym rastom. V záujme posilnenia všeobecnej finančnej stability v Európskej únii vznikol nový model dohľadu nad európskymi finančnými inštitúciami a trhmi. Vznik Európskeho systému finančného dohľadu sa prejavil aj v zmene organizačnej štruktúry dohľadu nad domácim finančným trhom, ktorý patrí medzi hlavné činnosti Národnej banky Slovenska.

Vysoká otvorenosť našej ekonomiky a významný vplyv odvetví citlivých na výkyvy vo vývoji globálneho dopytu patrili medzi hlavné faktory, ktoré viedli k tomu, že Slovensko patrilo medzi krajiny silne zasiahnuté hospodárskou krízou. V čase opätovného oživenia rastu medzinárodného obchodu mali tieto faktory naopak priaznivý dopad na rýchle zvýšenie priemyselnej produkcie a vývozu tovarov zo Slovenska. To sa prejavilo v dynamickom raste celej našej ekonomiky. Medziročné prírastky hrubého domáceho produktu sa v priebehu roka síce pod vplyvom bázičného efektu znižovali, v porovnaní s rokom 2009 bol hrubý domáci produkt nakoniec vyšší o 4 %. Štruktúra hospodárskeho rastu Slovenska bola tvorená hlavne zmenou stavu zásob a čistým vývozom. Vplyv konečnej spotreby domácností bol naďalej záporný, čo súviselo s pomalým zlepšovaním sa situácie na trhu práce. Oživenie hospodárskeho rastu sa v roku 2010 najprv prejavilo vo zvýšení počtu odpracovaných hodín a neskôr aj vo vyššom počte zamestnaných. Priemerná celková zamestnanosť bola však v roku 2010 stále nižšia ako v roku 2009.

Slabý domáci dopyt vytvoril podmienky pre nízky rast cien. Na začiatku roka spotrebiteľské ceny na Slovensku klesali. Pod vplyvom zvyšujúcich sa cien komodít sa v priebehu roka obnovil rast spotrebiteľských cien. Napriek tomu, medziročná inflácia sa aj na konci roka pohybovala na nízkej úrovni. V priemere za rok 2010 stúpli spotrebiteľské ceny na Slovensku o 0,7 %.

V období hospodárskej recesie klesli príjmy klientov finančných inštitúcií. Znížila sa schopnosť podnikov i domácností splácať svoje záväzky a stúpol podiel zlyhaných úverov. Tento trend vývoja pokračoval aj v roku 2010. Koncom roka sa hodnota podielu zlyhaných úverov na celkových úveroch podnikom stabilizovala na 8 %. Podiel zlyhaných úverov na celkových úveroch obyvateľstvu sa v priebehu roka pohyboval nad úrovňou 5 % a v decembri 2010 klesol na 4,9 %. Napriek tomu dokázal bankový sektor, ktorý tvorí dominantnú časť finančného systému na Slovensku, posilniť svoju finančnú pozíciu. Jeho podiel na aktívach finančných inštitúcií sa ale postupne znižuje, najmä v prospech segmentu dôchodkového sporenia. V roku 2010 pokračoval tiež trend poklesu závislosti podnikového sektora od domáceho finančného sektora. Podniky vo väčšej miere využívajú zahraničné zdroje financovania. Zlepšenie ukazovateľov ekonomického vývoja prispelo k stabilizácii celého domáceho finančného sektora. V roku 2010 sme vo finančných inštitúciách, s výnimkou niektorých sektorov, pozorovali vyššiu tvorbu zisku.

V prostredí nízkej inflácie a mierneho hospodárskeho rastu v eurozóne pokračovala Európska centrálna banka v uvoľnenej menovej politike. Základné úrokové sadzby zostali počas celého roka na nezmenenej úrovni. Sadzba pre hlavné refinančné operácie bola na úrovni 1 %, sadzba pre jednoduché refinančné operácie na úrovni 1,75 % a sadzba pre sterilizačné operácie na úrovni 0,25 %. Vzhľadom na veľmi nízku infláciu a slabú domácu spotrebu na Slovensku môžeme nastavenie spoločnej menovej politiky považovať za primerané aj z pohľadu domácej ekonomiky.

V súlade s ich pôvodným účelom a dočasným charakterom začala ECB začiatkom roka ukončovať neštandardné menové opatrenia. Po prepuknutí dlhovej krízy viacerých okrajových krajín eurozóny sa však zvýšili tlaky na finančných trhoch s dlhopismi. S cieľom stabilizovať finančný systém Eurosystemu sa pristúpilo k opätovnému zavedeniu neštandardných menových operácií. Vzhľadom na to, že trh s vládnymi dlhopismi je dôležitou súčasťou mechanizmu prenosu menovopolitických rozhodnutí

do reálnej ekonomiky, národné centrálné banky Eurosystemu sa pridali k podpore stability a likvidity finančného trhu. V rámci programu pre dlhové cenné papiere nakupovali počas roka vládne dlhopisy. S cieľom predísť prípadným inflačným tlakom vyplývajúcim zo zvýšeného množstva peňazí v obehu boli zavedené dodatočné opatrenia na absorbovanie prebytočnej likvidity.

Národná banka Slovenska, ako orgán dohľadu nad finančným trhom na národnej úrovni, spolupracovala v roku 2010 na tvorbe Európskeho výboru pre systémové riziká a ďalších orgánov Európskeho systému finančného dohľadu. Popri zásadných zmenách na európskej úrovni sa v roku 2010 uskutočnili organizačné zmeny aj na útvare dohľadu nad finančným trhom v NBS.

Štruktúra útvaru sa v súčasnosti člení podľa jednotlivých sektorov finančného trhu.

Oživenie globálnej ekonomiky a rýchly hospodársky rast rozvíjajúcich sa krajín vedie k zvyšovaniu cien komodít. Politické napätie v krajinách stredného východu posilnilo ponukové inflačné tlaky. Vyššie ceny komodít sa postupne premietajú do rastu spotrebiteľských cien. V nasledujúcom období bude preto spoločná menová politika po dlhšom čase znova čeliť výzve udržať infláciu blízko svojho cieľa (2 %). Krajiny eurozóny budú naďalej zápasit s dôsledkami dlhovej krízy. Verím, že spoločné kroky vlád krajín EÚ a novovzniknuté orgány Európskeho systému finančnej stability prispievajú k zvýšeniu finančnej stability a nastoleniu štandardného ekonomického prostredia v Európe.

Jozef Makúch
guvernér

Marec 2011

Členovia Bankovej rady NBS v roku 2010

Prvý rad zľava: Martin Barto, Jozef Makúch, Viliam Ostrožlík

Druhý rad zľava: Ľudovít Ódor, Gabriela Sedláková, Ivan Šramko, Slavomír Šťastný, Karol Mrva, Štefan Králik

BANKOVÁ RADA NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada Národnej banky Slovenska (ďalej len „banková rada“). Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon o NBS, ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy a Organizačný poriadok NBS.

S účinnosťou od 1. decembra 2009 má banková rada podľa § 7 zákona o NBS päť členov. Členmi bankovej rady sú guvernér, dvaja viceguverneri a dvaja ďalší členovia. Funkčné obdobie členov bankovej rady je päťročné. Funkčné obdobie guvernera, viceguvernera a iného člena bankovej rady začína plynúť dňom účinnosti jeho vymenovania do príslušnej funkcie. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, pričom za guvernera alebo viceguvernera môže byť vymenovaná najviac na dve funkčné obdobia.

Podľa prechodných ustanovení zákona o NBS účinných od 1. decembra 2009 až dotedy, kým celkový počet ďalších členov bankovej rady klesne na päť členov, sú členmi bankovej rady guvernér, dvaja viceguverneri a všetci ďalší členovia bankovej rady, ktorí boli za členov bankovej rady vymenovaní pred 1. decembrom 2009 a ktorým trvalo funkčné obdobie k 1. decembru 2009.

Guvernera a viceguvernerov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po

ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Ďalších dvoch členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernera NBS.

V roku 2010 skončilo členstvo v bankovej rade týmto členom:

- Ing. Ivan Šramko, guvernér, člen bankovej rady do 11. 1. 2010,
- Ing. Martin Barto, CSc., viceguvernér, člen bankovej rady do 31. 1. 2010,
- Mgr. Ľudovít Ódor, člen bankovej rady do 14. 9. 2010.

K 31. 12. 2010 boli členmi bankovej rady:

- Doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., guvernér,
- Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, viceguvernér, poverený riadením odboru finančného riadenia, odboru riadenia ľudských zdrojov, odboru bankoviek a mincí a odboru riadenia hotovostného peňažného obehu,
- Ing. Štefan Králik, výkonný riaditeľ pre právne služby a bezpečnosť,
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre operácie na finančných trhoch a platobné služby,
- Ing. Gabriela Sedláková, výkonná riaditeľka pre informačné technológie a hospodárske služby,
- Ing. Slavomír Šťastný, PhD., MBA, generálny riaditeľ odboru dohľadu nad trhom cenných papierov, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením.